

in gospodar je bil ubit s klepačem in so ga našli pod snežom. Kmalu po aretaciji sta priznala zločin mladi Budja in rejenc Kolbl, stari Budja kot glavni krivec pa je tajil vse celo pri obravnavi, ki se je vršila pred mariborskim sodiščem dne 19. junija. Sodišče je obsodilo Jakoba Budjo na smrt na vešalih, Ivana Budjo na 20 let in Vinc. Kolbla na 15 let robije. Obsojeni morajo plačati pogrebne stroške in nekaj tisoč dinarjev gospodinji Urši za prestane boležine.

Pobit do nezavesti, ker je miril. Delavci, ki so zaposleni pri regulaciji Savinje, so se napili v Preserjih pri Braslovčah, pri krčmarju in posestniku Martinu Kralju. Vsled pijače je došlo do prepira ter pretepa. Kralj je hotel pretepače razmiriti, pa je dobil z desko tako močan udarec po glavi, da se je zgrudil nezavesten. Udarjenega so prepeljali v bolnico v Celje.

81krat je že bil kaznovan pred dnevi v Ljubljani aretirani 52letni potepuh Ivan Žabjek iz Spodnje Hrušice. Bil je, kakor zgoraj omenjeno, 81krat kaznovan, ker je kradel, sleparil ter se potepal. Žabjekova najdaljša kazen je bila dve leti.

Obsodba radi poskusa umora in požiga. V našem listu smo že poročali o dvojnem zločinu, ki se je zgodil v nedeljo dne 28. aprila na Windischgrätzovem gradu Bogenšperk pri Ljutici. Komaj 17letni vrtnarski vajenec Leop. Zupančič se je priplazil v kuhinjo in napadel z nožem 70letno graščinsko gospodarico Marijo Tomažin. Iz kuhinje je zavlekel starko v klet, kjer jo je še obdelal z britvijo, polenom in bajonetom in jo prepustil usodi počasnega umiranja 24 ur. Tomažinovo so še pravočasno našli in jo spravili v Ljubljano v bolnico, kjer je okrevala. Po krvavem zločinu nad ženico je skušal nepridiprav še zažgati grad. Ljubljansko sodišče je obsodilo mladoletnega Zupančiča radi poskusa umora in požiga na 5 let in 6 mesecev robije.

Pobeg kaznjega. Iz jetnišnice v Ljubljani je pobegnil na dve leti robije in na prisilno delavnico obsojeni tat in vlomilec Jožef B. aduško. Z žagico, katero je na nepojasnjen način skrnil pod podplat čevlja, je prepilil v noči omrežje na oknu samotne celice in se spustil po razrezani rjuhi na cesto. Ušel je v kaznjeniški obleki in si bo že preskrbel navadno preobleko s kakim vlomom.

Trgovanje z nesrečo lastnih otrok. Poljsko časopisje poroča: Pred dnevi je bil na potu avtomobil varšavskega tvorničarja po okolici poljske prestolice. Na samotnem delu glavne ceste je srečal avto kmeta, ki je šel ob robu z 10letnim fantkom. Ko je bilo vozilo tik za pešcema, je stekel dečko brez pravega vzroka na sredino ceste, ne da bi ga bil skušal starejši mož, ki je bil fantov oče, zadržati. Šofer je potegnil z največjo naglico vse zavore, vendar ni mogel na prekratko razdaljo zaustaviti avtomobila, ki je podrl otroka. Dečko je bil k sreči le prav neznatno poškodovan in šofer ga je kregal, zakaj je zbežal tik pred vozom preko ceste. Otrok je pričel jokati in je priznal, da mu je zaukazal oče, naj pokaže, čezna preteči avtomobil v zadnjem trenutku. Očeta, 46letnega kmeta Vaclava Szpeciaka, je prišla na šoferjevo ovadbo oblast. Skraja je tajil, pozneje pa je po dolgem spraševanju sem in tja priznal, da je on naročil sinku, da mora preko ceste. K temu življensko opasnem početju ga je nagovoril znani kmet Teofil Majdan, kateri je učinil isto s svojim sinom. Vprašan po vzroku za zločinski dejanje je oče osmerototrok povedal orožnikom naslednje: Pred dvema letoma je peljal skozi njegovo vas avto bogatega varšavskega trgovca in je povozil otroka. Starši povozenega so tožili trgovca in so prejeli 16.000 zlotov odškodnine. Tolika svota je za revnega kmeta bogastvo ter sreča in je vzbudila po selu občo nevošljivost. Ta vzgled je zapeljal kmeta Majdana, da bi obogatel na enak na-

čin. Prisilil je sinka pred bežeči avto. Otrok je bil le lažje poškodovan in je kmet prejel denarno odškodnino. Ko je čul Szpeciak od Majdana, kako bi hitro in lahko zaslužil večjo denarno svoto z nesrečo lastnega otroka, je poskusil slično nečloveško dejanje. Oba očeta so zaprla in bosta obsojena.

Slovenska Krajina.

Črenšovci. Na Telovo so otroci iz Trnja pri nas vprizorili igro »Pri mami je raj«. Igra je izpadla v splošno zadovoljnost. Zelo so ugajale lepe obleke. Čestitamo učitelstvu iz Trnja, da nam je spravilo tako dobro igro na oder. Se večkrat se prikažite! — Na Telovo popoldne so tudi nas obiskali izletniki iz Sobote. Bili so to sohoški profesorji s svojimi najbližnjimi. — Gdč. Lutar Boža je po dveletnem čakanju nameščena za učiteljico v Gornjo Sv. Kungoto pri Mariboru. — Na Alojzijevo je gospod župnik privedel svoje otroke k prvemu sv. obhajilu. — Prosvetno društvo bo vprizorilo dne 7. julija lepo igro »Mehiški mučanec«. Igra je vzeta iz najnovejšega preganjanja katoličanov v Mehikó.

Vojna v Črenšovcih. Pod tem naslovom pišejo »Novine« v 24. številki sledeče: »Dva tubora fantov sta si delila klofute, z noži praskala in parala pri »Fani« ali ob gostilni »pri dobri kapljici«. Cela ulica je bila zasedena, orožnik je bil poklican, da bi naredil red. Bili so tam rekruti in rekruti, navadni razbijači in tudi fantje, od katerih sem vedno drugo mislil, kakor to, da bi se vmešavali v »smelino«. Dolžim občine, ker dovoljujejo v tej krizi plesne veselice, posebno takrat, ko je v bližini prošenje. Mislimo, da je s tem vse povedano in naj si k srcu vzamejo vsi ta opomin. Pobožnost, prosveta, narodnost, zavednost če je prava, se izogiba takih nastopov, kakršen je bil pri »Fani«. — Tako »Novine«. Mi smo vsak tak pretep obsodili in tudi tega obsojamo. Razgrajajem naj nikdo ne daje potu!

Turnišče. V nedeljo dne 16. junija je bilo pri nas prav lepo in praznično. Na ta slovesni dan, ko je naša šolska mladina imela raz-

Nagrada za predavanja po radiju.

Zena predsednika ameriških Združ. držav je zaslužila za predavanja po radiju tekoni 9½ meseca 2 milijona Din. Za tri predavanja od 1. januarja naprej so ji izplačali 400 tisoč Din. Te svote so dala ameriške vele-tvrdke, ki so rabile ime predsednikove soproge v reklamne svrhe. Gospa Rooseveltova je podarila milijonsko nagrado v dobrodelne namene.

Največji glasovir je bil na vpogled na Angleškem na neki razstavi. Za prenos glasovirja je bilo potrebno 12 mož, gradili so ga eno leto in stroški znašajo 600 funtov sterlingov.

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Nova trta se je rodila z velikimi težavami in radi tega jo je skušal vinogradnik očuvati za vsako ceno proti toči. Razlika med streljanjem za obrambo stare in nove trte je ta, da se je streljanje proti toči v prvih letih novih nasadov izpopolnilo in neverjetno razmnožilo. Hrvatsko fleckanje v oblake v onih starejših časih ni bilo nič v primeri s celo vojsko proti toči v prvih letih amerikanca.

Zibelka obnove vinogradov je Bizeljsko in sploh obsotlski kraji. Sigurno so tudi tod začeli z razmnoženim streljanjem proti toči, dasi manjkajo tozadevni natančni podatki in zapiski. Če se je razširila nova trta iz spodnjih krajev po celem Slovenskem Štajerskem, jo je gotovo spremilo od tamkaj tudi modernizirano streljanje proti toči. Amerikanske trte ni branila s streli proti toči samo lahkoverno: t priproste ga naroda. Ne! Naši strokovnjaki in visoki izobraženci so bili povsem prepričani, da je edina rešitev proti unčevalki toči streljanje. Izobraženci so širili

25 zamisel razmnoženega streljanja in jo podpirali z denarjem, s posredovanji na višjih mestih in s peresom. Imamo ohranjen lep ter podučen članek o »Streljanju proti toči«, katerega je napisal za koledar Mohorjeve družbe dr. Josip Vošnjak leta 1901. Razpravo o streljanju prinašamo, da se lahko uverijo iz nje današnji napredni vinogradniki, kako je bilo nekoč vse zaverovano v učinkovitost streljanja proti toči.

Dr. Vošnjakov spis se glasi:

1. Uspehi streljanja.

Pred dvema letoma sem poročal v »Koledarju«, da smo na južni strani Pohorja začeli streljati proti toči in da so se poskusi prav dobro obnesli. Tudi v poslednjih dveh letih smo vsaj v Visovljah nad Slov. Bistrico ostali brez toče, dasi se je v mnogih krajih vsipala in hudo poškodovala vinograde in polja. Torej se nam po pravici zmiraj bolj utruje vera, da res streljanje, ako se vrši po pravem načinu, tako vpliva na vihar in oblake, da se v njih ne dela toča, ampak se vsuje le dež.

Naši poskusi so vzbujali občo pozornost po svetu in od mnogih strani, celo iz Ruskega, so vpraševali, kako se naj strelja proti toči. Po Slovenskem so na